

Modul 6

Stratégia energetických družstiev (E-COOP)

www.ecooptransition.eu

e-coop

Enabling communities to respond to
energy, social and environmental needs

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

OBSAH

- 01** Vlastnosti družstva
- 02** Úvod do energetických družstiev
- 03** Modely energetických družstiev
- 04** Naplánujte si energetické družstvo
- 05** Spustite energetické družstvo
- 06** Osvedčené postupy
- 07** Referencie

The European Commission support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents which reflects the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Vlastnosti družstva

ÚVOD

Štruktúra spolupráce ponúka komunitám výnimočný rámec na vlastníctvo a správu infraštruktúry obnoviteľnej energie. Zapojením sa do vlastníctva komunity sa jednotlivci menia z obyčajných spotrebiteľov na výrobcov, investorov a správcov prírodných zdrojov.

Tento modul poskytuje komplexný prehľad o štruktúre družstva a podrobne vysvetľuje proces vývoja. Prostredníctvom prípadových štúdií a skúmania verejnoprospešných družstiev ukazuje transformačný potenciál, keď komunity a občania prevezmú zodpovednosť za kritickú infraštruktúru.

Primárnym cieľom tohto modulu je umožniť skupinám diskutovať o otázkach obnoviteľnej energie v rámci ich komunít a premeniť tieto diskusie na konkrétne činy.

Vlastnosti družstva

DEFINÍCIA.

Družstvo alebo družstvo je autonómne združenie jednotlivcov, ktorí sa dobrovoľne združujú, aby naplnili svoje spoločné ekonomické, sociálne a kultúrne potreby a ašpirácie. To sa dosahuje prostredníctvom spoločne vlastneného a demokraticky kontrolovaného podniku.

VÝHODY

- Milióny jednotlivcov na celom svete nachádzajú bezpečné a zmysluplné zamestnanie prostredníctvom družstiev.
- Družstevné podniky významne prispievajú ku globálnej ekonomike a vytvárajú imponantný obrat 2,2 bilióna USD ročne.
- Zapojením členov do obchodných rozhodnutí prostredníctvom demokratického hlasovania družstvá posilňujú jednotlivcov a podporujú kultúru participácie a inkluzívnosti.

Vlastnosti družstva

TYPY DRUŽSTIEV

- **Družstvo pre rozvoj príležitostí (ODC).** Pozostáva z miestnych investorov, ktorí sa zaviazali zlepšovať ekonomickú situáciu svojej komunity a poskytovať kľúčové finančné prostriedky pre miestne podnikateľské aktivity.
- **Viacstranné družstvo zainteresovaných strán .** Ide o hybridný model družstva, ktorý kombinuje dva alebo viac typov družstiev, čo z neho robí vynikajúcu možnosť na podporu rovnakého vlastníctva medzi rôznymi typmi členov, ako sú spotrebitelia a pracovníci.

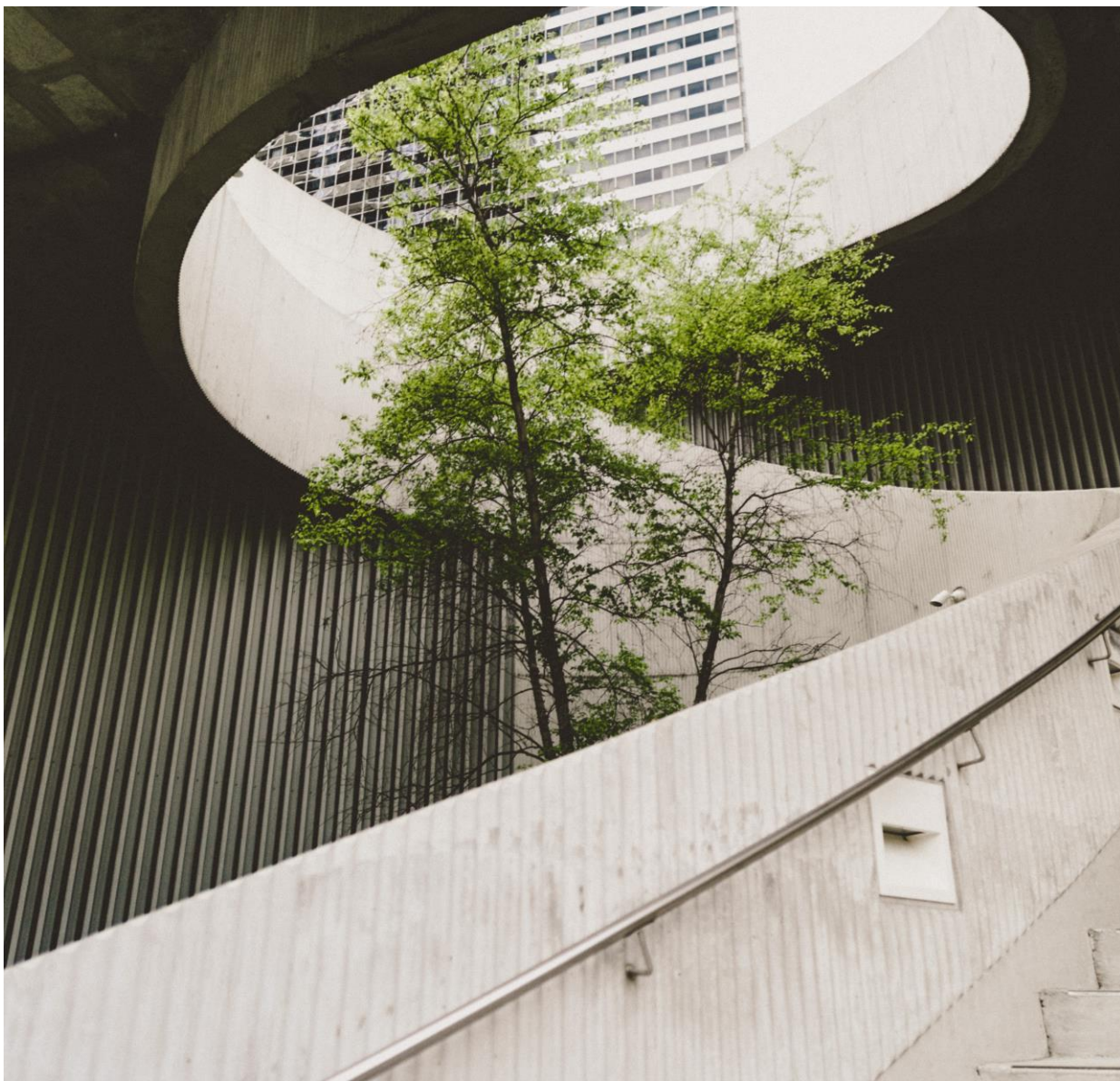
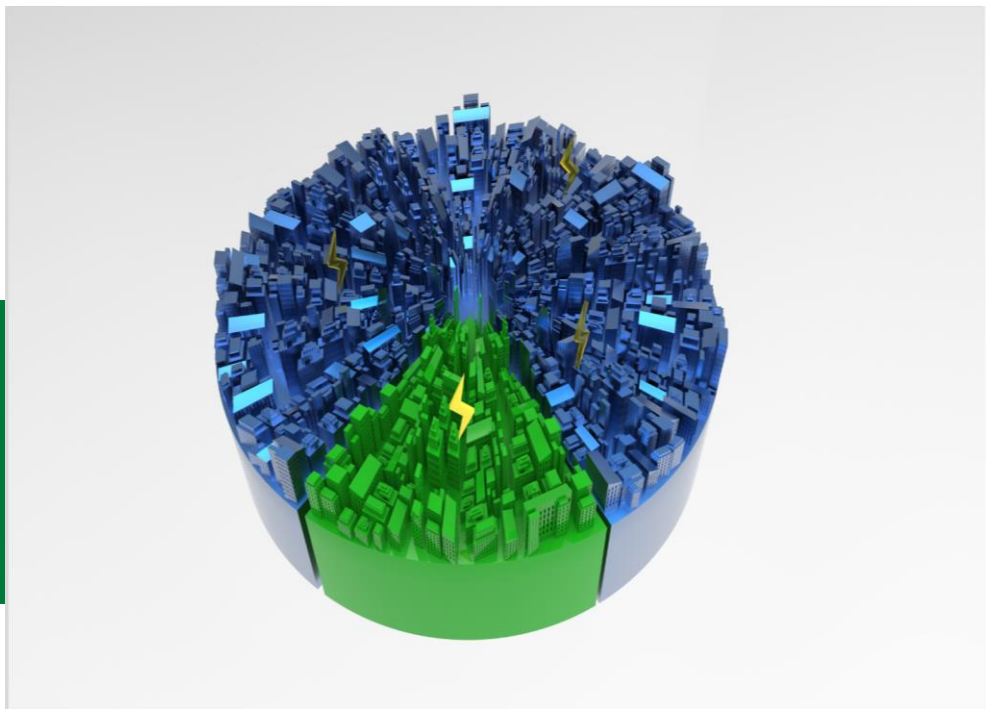

Vlastnosti družstva

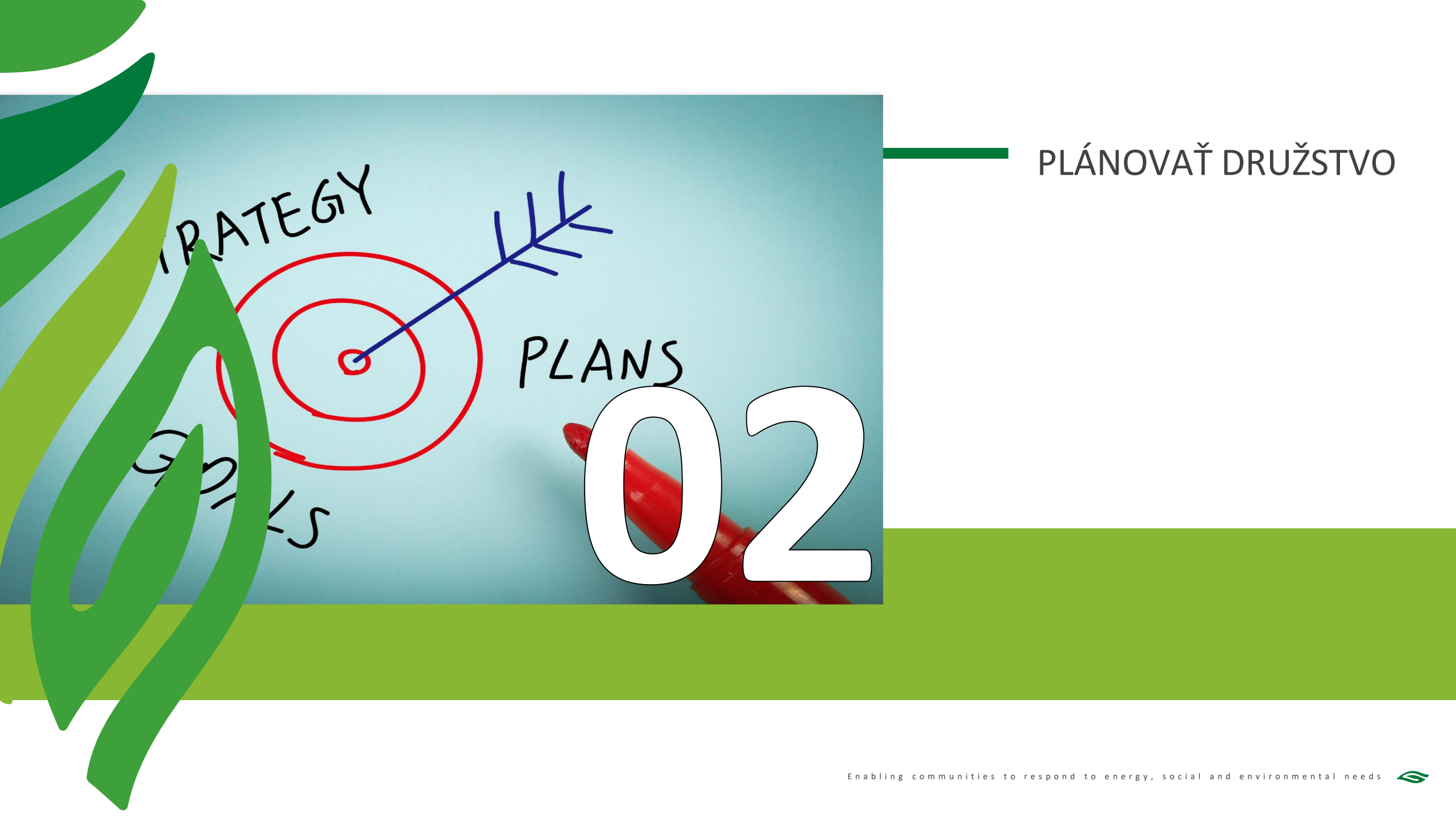
TYPY ENERGETICKÝCH DRUŽSTEV

- **Spotrebné družstvá** tvoria miestni obyvatelia alebo podniky a zameriavajú sa na poskytovanie dostupnej a spoľahlivej energie.
- **Výrobné družstvá** vlastní a riadia samotní výrobcovia energie. Členmi môžu byť jednotlivci alebo subjekty, ktoré vyrábajú energiu s primárnym cieľom zberu výroby a predaja energie
- **Prosumerské družstvá** , ktorých členovia vyrábajú a spotrebúvajú energiu a podporujú miestnu výrobu a spotrebu obnoviteľnej energie a často iniciujú komunitné projekty, ako sú solárne alebo veterné zariadenia
- **Komunitné energetické družstvá** riadia rozsiahle projekty, ako sú veterné farmy, solárne parky alebo systémy diaľkového vykurovania. Zapájajú sa aj do vzdelávacieho a obhajovacieho úsilia na podporu využívania obnoviteľnej energie.
- **Mestské družstvá** fungujú v súčinnosti s miestnymi samosprávami, kde obec vystupuje ako partner alebo iniciátor. Tieto družstvá sa zameriavajú na to, aby slúžili verejnému záujmu a uspokojovali energetické potreby obcí, ktoré často zahŕňajú verejné vlastníctvo energetickej infraštruktúry.
- **Investičné družstvá** sa sústreďujú na finančné investície do energetických projektov, ktoré môžu siahať od malých zariadení až po veľké zariadenia na výrobu obnoviteľnej energie.
- **Virtuálne družstvá** využívajú digitálne platformy na pripojenie a správu členov, ktorí môžu byť geograficky rozptýlení. Zameriavajú sa na poskytovanie digitálnych riešení pre správu a obchodovanie s energiou, umožňujúce účasť na energetických trhoch a peer-to-peer obchodovanie s energiou.
- **Bytové družstvá** s energetickým zameraním integrujú výrobu energie a efektívnosť do obytných komunít. Tento model podporuje komunálne výhody a úspory nákladov a zároveň podporuje pocit spoločnej zodpovednosti a starostlivosti o životné prostredie medzi obyvateľmi.

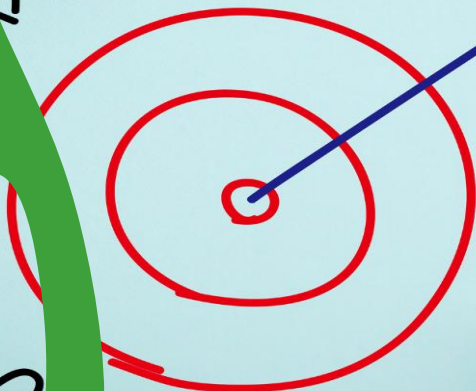

PLÁNOVAŤ DRUŽSTVO

STRATEGY

PLANS

02

Fáza plánovania

- Identify economic need in your community
- Form a group
- Assess your group's capacity
- Develop guidelines for decision making
- Assess your business idea
- Develop a work plan and timeline

Identifikujte potreby a príležitosti pre obnoviteľnú energiu Spoločenstva

Pokiaľ ide o obnoviteľnú energiu vlastnenú komunitou, riešenie konkrétnych potrieb je kľúčové pre úspech.

Tieto potreby často ovplyvňujú dva hlavné faktory:

1. Miestne projekty hľadajúce kapitál: Mnohé miestne projekty v oblasti obnoviteľnej energie vyžadujú prístup k počiatočnému kapitálu alebo kapitálu na expanziu, aby sa mohli rozbehnúť alebo rásť. Zabezpečenie tohto financovania je nevyhnutné, aby tieto iniciatívy napredovali a dosiahli svoje ciele.
2. Komunitné investičné príležitosti: Členovia komunity často hľadajú príležitosti vlastníť alebo investovať do miestnych projektov obnoviteľnej energie. To im umožňuje nielen prispievať k trvalo udržateľnému rozvoju, ale poskytuje im to aj podiel na miestnom energetickom hospodárstve.

SZO

čo urobí – pridelí zodpovednosti a stanoví ciele

KEDY

odhadnutie harmonogramu a trvania činnosti

ČO?

V akom poradí – určenie postupnosti a závislosti činností

AKO

definovanie potrebných ľudských, technických a finančných zdrojov

NA ČO

identifikácia a výber ukazovateľov, ktoré možno použiť na sledovanie pokroku a monitorovanie výkonnosti akcie.

Vytvorte skupinu a zhodnoťte kapacitu skupiny

Coops sú formované skupinami, nie jednotlivcami.

Kde nájdete členov skupiny?

Často sa vytvárajú skupiny, ktoré pozostávajú z priateľov alebo kolegov, pracujú s jedným alebo dvoma priateľmi/kolegami a vymýšľajú zoznam želaných členov skupiny. Niekedy sa skupiny spájajú ústnym podaním. Jednou z bežných metód v menších komunitách je spoliehať sa na dobrovoľníkov, ktorí prídu po informačnom stretnutí. Keď sa priblížite k týmto vyhliadkam, majte po ruke „prezentáciu“, ktorá obsahuje prehľad výhod coop, ako aj krátke (2-3 vety) kapsulové zhrnutie potreby nápadu na coop vo vašej komunite.

Vytvorte skupinu a zhodnoťte kapacitu skupiny

Dôležitým hľadiskom pri vytváraní skupiny je kapacita a rôznorodé zručnosti, ktoré každý člen prinesie k stolu.

Pracovná skupina funguje podobne ako dočasná rada, robí rozhodnutia o riadení a mapuje víziu nového družstva. Vykonáva mnohé riadiace a personálne funkcie a zostavuje rozpočet až do spustenia družstva.

Vytvorte skupinu a zhodnoťte kapacitu skupiny

Je tiež dôležité zabezpečiť, aby družstvo malo pracovné prostredie na spoluprácu.

Iniciátor nápadu coop podnikania musí byť pripravený zdieľať rozhodovanie od tohto bodu dopredu a potenciálne odovzdať vedenie projektu niekomu inému, koho si skupina zvolí.

Keďže pracovná skupina bude pravdepodobne prvými členmi družstva, je dôležité zabezpečiť, aby títo dočasní členovia boli pripravení venovať nielen svoj čas, ale aj poskytnúť prvé členské príspevky do vlastného imania nového podniku.

Skupina musí zahŕňať jednotlivcov s odbornými znalosťami v oblasti obnoviteľnej energie, ktorí rozumejú procesu vývoja projektov obnoviteľných zdrojov.

Smernice pre rozhodovanie

Rozhodovací plán zabezpečuje, aby boli rozhodnutia a hlasy každého vypočítané. Výsledkom je nielen viac a potenciálne lepších nápadov a riešení, ale aj modely inkluzívneho rozhodovania pre členov družstva.

Členovia môžu konať **na základe konsenzu**. Výhodou konsenzuálneho rozhodovania je, že sa vzdáľuje od zarovnávanía sa na opačné strany problému a pokúša sa presvedčiť ostatných, že konkrétny názor je ten správny.

Skupiny sa tiež môžu rozhodnúť využiť **system zaznamenávania** nezhôd a menovania podvýboru na riešenie týchto bodov. Podvýbor môže potom pracovať na hľadaní spôsobov riešenia týchto problémov a predložiť svoje odporúčania na nasledujúcom stretnutí.

Nakoniec, skupiny môžu vypracovať **politiku dôvernosti a konfliktu záujmov**, ktorá pomáha predchádzať úniku informácií pred verejným oznámením plánov družstva a zabezpečuje, že všetky potenciálne záujmy budú deklarované vopred.

Posúďte svoj podnikateľský nápad

Hodnotenie by mohlo poskytnúť kontrolu reality, ktorú je potrebné riešiť.

Príklad otázok na hodnotenie:

Ako viete, že je dopyt po vašom produkte alebo službe?

Je populácia vo vašej spádovej oblasti dostatočne veľká na to, aby vyvolala dostatočne vysoký dopyt po ponuke vášho družstva? Majú vás radi s ich peňaženkami?

Koľko sú vaši potenciálni členovia/zákazníci ochotní zaplatiť za váš produkt alebo službu?

Koľko sú ochotní zaplatiť za členstvo v družstve?

Bude dopyt a predpokladaný príjem stačiť na pokrytie nákladov na spustenie a prevádzku podniku?

Ako pokryjete schodok (ak existuje)?

Väčšina nových podnikov potrebuje určitú formu počiatočného kapitálu. Aké možnosti môžete vymyslieť pre váš podnik?

Pôžička od banky alebo družstevnej záložne? Členské pôžičky? Podiely v družstve? Investičné družstvo?

Nakoľko sú tieto reálne?

Vypracujte pracovný plán a časový plán

Táto fáza môže často trvať oveľa dlhšie, ako sa očakávalo.

Praktickým prístupom je odhadnúť, ako dlho bude každý krok trvať, a potom tento čas zdvojnásobiť alebo dokonca strojnásobiť. Mnoho družstiev zistilo, že od tohto okamihu trvá spustenie približne rok. Napriek tomu úspešné družstvá identifikovali dôkladné obchodné plánovanie a jasný zmysel pre účel ich rozvoja a životnosti.

Vytvorte si vlastný a uistite sa, že sa použije na každom stretnutí na sledovanie pokroku vašej skupiny. Pri jeho vytváraní zahrňte do plánu všetkých dvanásť mesiacov, označte políčko, ktoré predstavuje konečný termín pre každý krok v ľavom stĺpci, alebo šrafujte v pruhu cez riadok na políčko/mesiac s navrhovaným termínom.

Pre činnosti, ako je vypracovanie obchodného plánu alebo vedenie náboru členov, pridajte podkroky alebo vytvorte samostatný pracovný plán.

Vypracujte pracovní plán a časový plán

	Jan.	Feb.	Mar.	Apr.	May	etc.
Acquire Professional Assistance		X				
Evaluate Interest of Potential Members						
Evaluate Market for the Product/Service						
Explore Financing and Funding Options						
Conduct a Feasibility Study						
Develop a Business Plan						
Draft the Incorporation Documents						
Conduct a Member Recruitment Drive						

ZALOŽTE
ENERGETICKÉ
DRUŽSTVO

Implementačný plán

Fáza 1: Podpora komunity a členstvo

Cieľ: Zvýšiť povedomie a vybudovať silnú členskú základňu.

Akcie:

- Usporiadajte informačné stretnutia a stretnutia na radnici.
- Spustite kampaň na sociálnych sieťach.
- Rozdávať letáky a brožúry.
- Oslovte miestne médiá.

Fáza 2: Zabezpečte financovanie a dokončite výber lokality

Cieľ: Zabezpečiť finančnú životaschopnosť a vybrať optimálne miesta.

Akcie:

- Žiadajte o granty a vládne stimuly.
- Spustite iniciatívu komunitných dlhopisov.
- Spolupracujte s miestnymi podnikmi a investormi.
- Vykonávajte hodnotenia lokality a zabezpečte prenájom alebo nákup.

Implementačný plán

Fáza 3: Začať rozvoj infraštruktúry

Cieľ: Vybudovať potrebnú infraštruktúru na výrobu energie.

Akcie:

- Najmite dodávateľov a projektových manažérov.
- Zaoštarajte si solárne panely, veterné turbíny a batériové systémy.
- Začať výstavbu energetických zariadení.
- Implementovať bezpečnostné opatrenia a opatrenia na dodržiavanie predpisov.

Fáza 4: Spustite počiatočné energetické programy a služby

Cieľ: Začať dodávať energiu a služby členom.

Akcie:

- Pripojte systémy na výrobu energie do siete.
- Zahájiť predaj a distribúciu energie.
- Spustite programy energetickej účinnosti a úspor.
- Monitorujte výkon a získavajte spätnú väzbu od členov.

Implementačný plán

Fáza 5: Pokračujúca prevádzka a rozšírenie

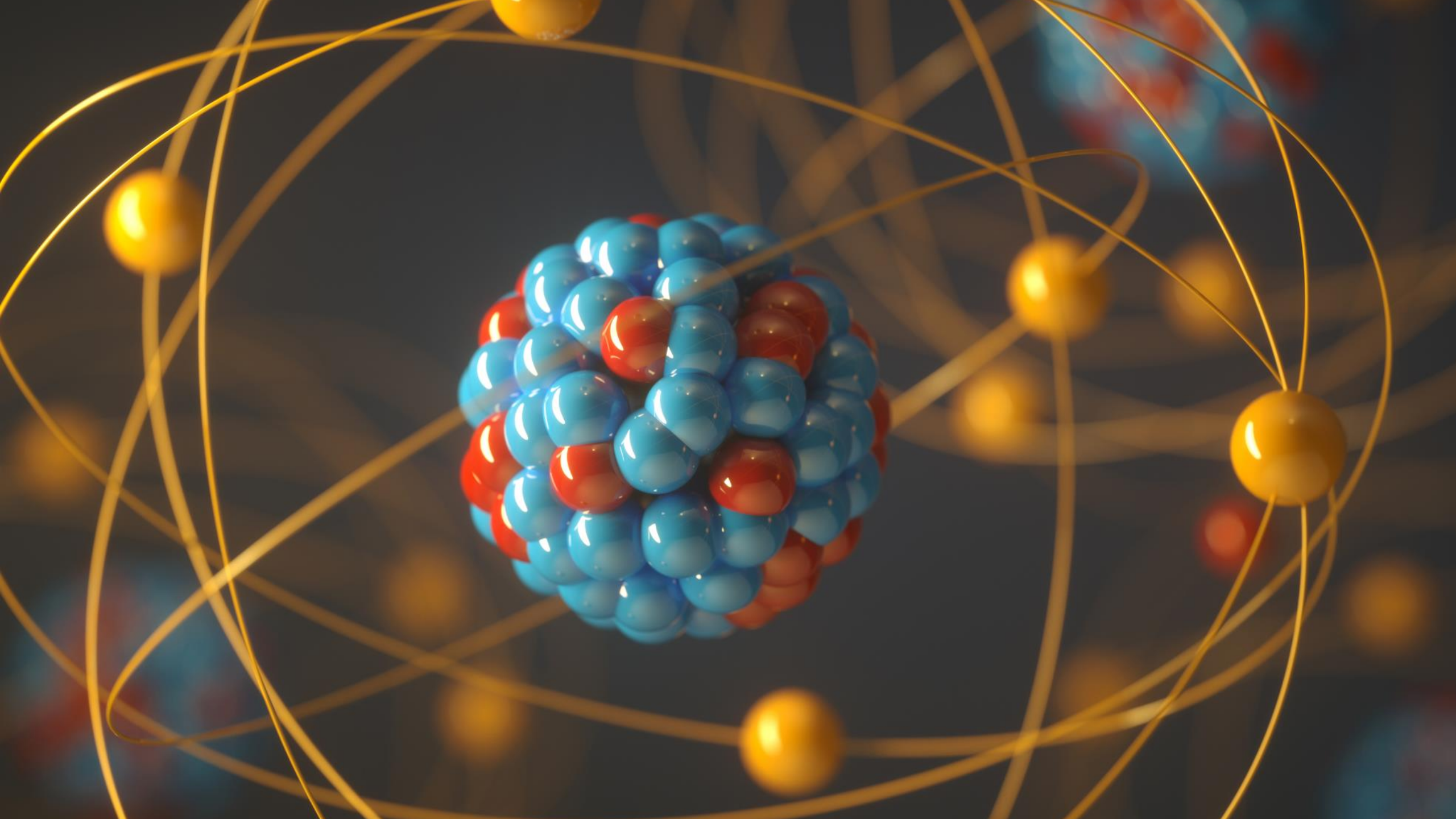
Cieľ: Zabezpečiť dlhodobú udržateľnosť a rast.

Akcie:

- Pravidelná údržba a modernizácia infraštruktúry.
- Neustála angažovanosť a podpora členov.
- Preskúmajte ďalšie projekty obnoviteľnej energie.
- Rozšírte členstvo a oblasti služieb.

— DOBRÉ POSTUPY

CEL (Miestne energetické spoločenstvo).

V Španielsku je 70 % energetickej závislosti okrem 68 % dovozu energie. Preto je v dnešnej dobe tak potrebné znížiť spotrebu energie a stať sa sebestačným, aby sme prekonalí následky energetickej krízy.

Na splnenie cieľov trvalo udržateľného rozvoja (SDG) stanovených OSN v Agende do roku 2030 je rovnako potrebná podpora úspor energie, ako aj využívanie 100 % čistej energie. Miestne energetické spoločenstvá majú za svoj hlavný cieľ vyrábať energiu využívaním obnoviteľných zdrojov, keďže to tak nie je produkovať skleníkové plyny ani emisie znečisťujúcich látok, a tak pomáhať dosahovať tieto ciele trvalo udržateľného rozvoja a znižovať negatívny vplyv zmeny klímy.

CEL v Alzire propaguje Sapiens Energía spolu s mestskou radou samosprávy Alzira s finančnou podporou Valencijskej Inštitút konkurencieschopnosti podnikov (Instituto Valenciano de Competitividad Empresarial - Ivace) Regionálneho ministerstva pre trvalo udržateľnú ekonomiku, prostredníctvom „Programu energetických spoločenstiev Valencijského autonómneho spoločenstva 2020“ (Comunidad Valenciana - CV), konkrétne 23 174,33 €.

https://uniag1.sharepoint.com/:p:/r/sites/e-COOP/_layouts/15/Doc2.aspx?action=edit&sourcedoc=%7B8ed78fbf-8a9a-40a6-b8eb-4f95ede55290%7D&wd-BWEB=.teamsSdk_ns.rwc&wdExp=TEAMS-TREATMENT&wdhostclicktime=1721029160255&web=1

komunita Biccari

Komunitné družstvo Biccari (CCB) predstavuje špeciálny model sociálnej agregácie, ktorý je schopný vytvárať odpovede zdieľané občanmi na kolektívne potreby, sprístupňovať ich kreativitu, zručnosti a know-how.

Ide o projekt, ktorý sa vyznačuje silnou sociálnou inováciou a je založený na zdieľaní: občania-členovia spoločne identifikujú potreby, rozvíjajú nápady a vytvárajú cestu reakcie v súlade so zdrojmi dostupnými v danej oblasti.

Zámerom Promoting Committee bolo najmä vybudovať medzigeneračný a komplementárny pakt z hľadiska odborných zručností a pracovných skúseností s cieľom zvýšiť potenciál oblasti Bicarese .

Prostredníctvom obnovy a správy nevyužitého alebo podhodnoteného verejného majetku má družstvo za cieľ vybudovať spojenectvá na území a obnoviť spiace dedičstvo, pokúsiť sa ho začleniť do systému a urobiť ho produktívnym, a to z ekonomického aj sociálneho hľadiska.

https://uniag1.sharepoint.com/:p:/r/sites/e-COOP/_layouts/15/Doc2.aspx?action=edit&sourcedoc=%7B8ed78fbf-8a9a-40a6-b8eb-4f95ede55290%7D&wd-BWEB=_____teamsSdk_ns.rwc&wdExp=TEAMS-TREATMENT&wdhostclicktime=1721029160255&web=1

Referencie

Brockhouse, J; Wadsworth, J; pre Ministerstvo poľnohospodárstva Spojených štátov amerických (2016) „Vital Steps: A Cooperative Feasibility Study Guide“

Christianson, Russ; (2013) „Šablóna obchodného plánu spolupráce“

Heartwood Cohousing „sprievodca konsenzuálnym rozhodovaním“

International Co-operative Alliance, webová stránka „Čo je družstvo“.
<http://ica.coop/en/what-co-operative>

Mazzarol, Tim; (2015), CEMI diskusný dokument 1501 „Účel, identita a návrh hodnoty člena v družstvách a vzájomných podnikoch“

Referencie

„Sila od ľudí: Ako organizovať, financovať a spúšťať miestne energetické projekty“
od Grega Pahla

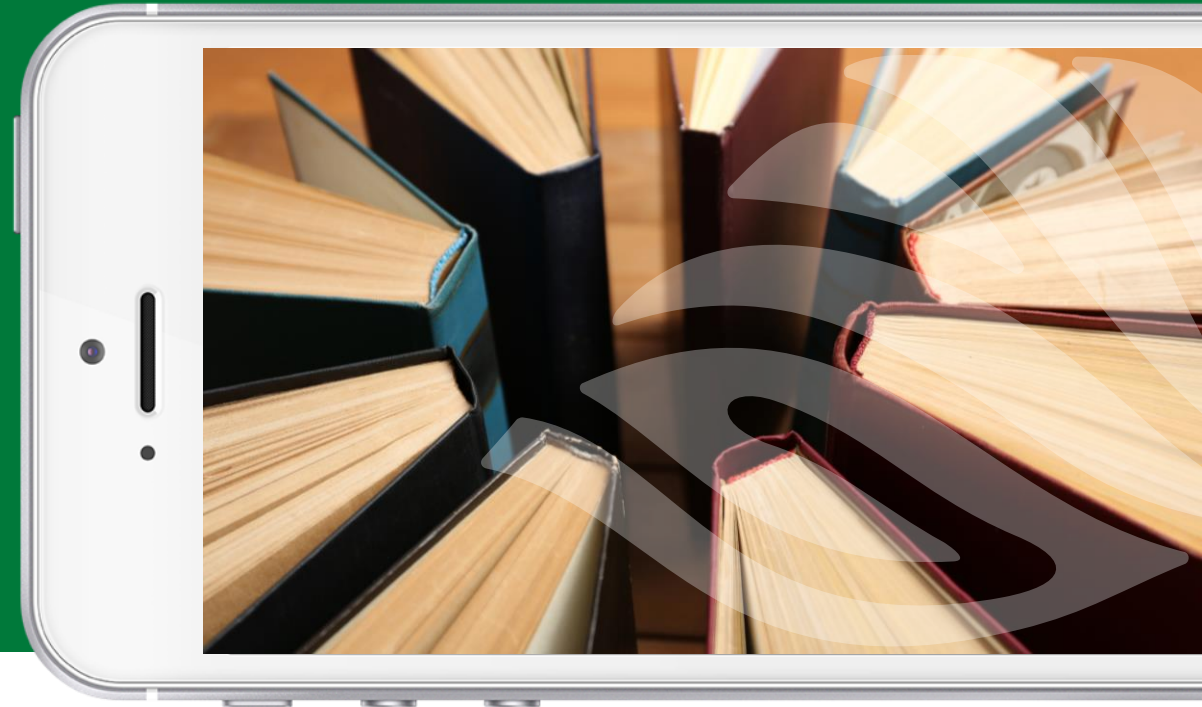
"Energetické družstvá: Prehľad energetických a sociálnych inovácií" od DGRV
(Nemecké družstvo a konfederácia Raiffeisen)

„Úloha energetických družstiev v európskej energetickej transformácii“ od
[REScoop.eu](https://www.rescoop.eu)

"Energetické družstvá a sociálny kapitál: Analýza prípadovej štúdie" od Heras-
Saizarbitoria a kol., v "Udržateľnosť"

<https://www.rescoop.eu/>

<https://www.cooppower.coop/>

e-coop

Enabling communities to respond to
energy, social and environmental needs

dakujem

Máte nejaké otázky?

Sledujte našu
cestu tu

<https://ecooptransition.eu>

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union